

Šolske potrebsčine Marija Tičar

vseh vrst priporočaj cenj. učiteljstvu in sl. šolskim vodstvom

trgovina s papirjem in galanterijo
Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 26
(nasproti „Zlate kaplje“)

Zaloga Grubbauerjevih in Slatnar-
jevih zvezkov ter vseh priprav za
obrtno-nadaljevalne šole.

Cene nizke!

Postrežba točna!

darovali »Legi nazionale znesek 10.000 K. Fanje so zbirali denar že od druge šole in so poklonili društvu dar v spomin na svojo maturo.

Istrske vesti.

—i— Iz Pulja poročajo: Na tukajšnjih srednjih šolah so se vršili te dni maturitetni izpiti. Na gimnaziji se je prijavilo 12 kandidatov in 4 kandidatkinje. Med kandidati sta bila dva Hrvata in pet Slovencev. Ostali so bili: 2 Italijana, 1 Poljak in 3 Nemci. — Med kandidatkinjami je bila ena Slovenka, dve hčeri čeških staršev in 1 Nemka. — Slovenci so vsi dobro položili izpit. Tudi Slovenka je dobro napravila zrelostno izkušnjo. — Na realki je maturiralo 13 kandidatov, med njimi 1 Slovenec in 1 Hrvat, ki sta dobro položila izkušnjo. Na gimnaziji sta padla dva kandidata na 6 mesecev in na realki eden na eno leto; propadli so vsi Italijani.

—i— Iz narodne Zajednice za Istro. V zadnji mesečni seji je poročal profesor Crvarič v delovanju prosvetnega odbora N. Z. z. J. — V minoli sezoni, to je v šolskem letu, je bilo 23 predavanj: v Voloskem, v Rukavcu, Veprincu, v Zabetu, v Mihotičih, v Lovranu, v Matuljih. Vsa predavanja so bila spremljana po skioptičnih slikah in so predavali: prof. Crvarič, prof. Raič, prof. Osterman, prof. dr. Tentor, dr. Kovačević, dr. Bakarič, veterinar Mrakovčič, dr. Kiseljak, prof. Ivančič, inž. Kopecky. — Predavanj se je deležilo okoli 1820 oseb, ne računaje, pri tem učencev, ki niso plačevali nikake vstopnine, dočim so drugi plačevali po 10 stotink. Dohodkov je bilo okoli 360 K, stroškov pa 300 K. Na tem, da ni bilo več stroškov, se je zahvaliti podružnici »Puke Prosvjete« na Sušaku, ki je vse slike odstopala brezplačno. Predavanja po okolici so bila jako dobro obiskovana. Narod se je jako zanimal zanje. Zdi se, da je to res najlepša pot, da se narodu zabavnim načinom nudi koristnega pouka. — Nadejamo se, da bo prihodnje leto število predavanj še večje. — S predavanjem pričnemo takoj koncem septembra. Zaposliti hočemo strokovnjake, da bodo predavali o gospodarstvu — n. pr. o gojenju murv, perutnistvu, vinogradništvu, čebelarstvu itd. Narodna Zajednica bo skrbela, da dobi zavodov, ki odstopijo slike, potrebne za taka predavanja.

—i— Gospodinski tečaji v Istri. Deželni odbor istrski je v sporazumu z namestništvom v Trstu sklenil prirediti posebne tečaje za kmetijske gospodinje v Istri. Ti tečaji od početka ne bodo stalni, a vzdrževala jih bo dežela in država. Poučevali bodo gospodinje potovalni učitelji za kmetijstvo, živinogojstvo, razne strokovno usposobljene učiteljice in pa zdravniki o higieni.

—i— Otroci v zdravilišču Gradežu. Malih kopališčnih gostov, ki imajo zavetišče v otroškem hospicu v Gradežu, je letos 280. Od teh jih je 93 doma v Gradežu, drugi so pa iz dežele Goriške, Ljubljane, Gradca, Opave, Ljubna, Inomosta in z Dunaja.

Koroške vesti.

—k— Podjanski krožek »Gorotana« je zboroval dne 25. junija v Pliberku. Mimo raznih drugih zadev, ki se jih je dotaknil predsednik v pozdravnem nagovoru je omenil tudi spremembo v predsedstvu okrajnega šolskega sveta. Spomnil se je nadalje tudi naglo preminulega prof. Pajka, prijatelja slov. učiteljstva in marljivega slovenskega znanstvenika. — Tovariš ki je poročal o položaju, je podal v široko zasnovanem govoru pregled slov. učiteljskega gibanja na Koroškem o njega početka, o njegovih uspehih, neuspehih, o hudih nasprotstvih, o težavnem položaju slov. učiteljstva, o bodočih njegovih nalogah. Konstatiral je, da se je smer stanovske politike, stremelje za tem, da vedno spravi stanovske interese v sklad z narodnimi, da se osamosvoji od tradicionalne učiteljske politike in vedno sledilneje uveljavlja one interese in ideje, ki so za učiteljstvo in narod življenjskega pomena. Bila le učiteljstvu in dobri stvari v korist in se je vseskozi obnesla. Poudarja pa, ako hočejo slov. koroški učitelji v svojem težkem boju za obstoj uspeti, jim je treba izredne discipline, najtesnejše združevanja, idealnega, požrtvovalnega tovarštva, solidarnega nastopa, treba pa je tudi, da sleherni slov. učitelj z največjo

vestnostjo izvršuje svoj poklic, da v vsakem oziru vzorno živi, da se strokovno, politično in gospodarsko izobražuje in si pridobi prepotrebne zaslombe v ljudstvu. Končno je še označil stališče v »Gorotanu« organiziranega slov. učiteljstva napram »Lehrerbundu«. Ker ta odločno poudarja svoj nemško-nacionalni značaj, ne more in ne sme biti njegov član noben učitelj, ki je član »Gorotana«. Slov. učitelji pa tudi ne morejo priznati »Lehrerbundu« značaj stanovske organizacije dotlej, dokler odreja slov. učiteljem pravico organizirati se na narodni podlagi, ki jo sam poudarja, dotlej da je priganjač nazadnjaške vladujoče nemške stranke in dotlej pospešuje in odobrava zapostavljanje in zatiranje slov. stanovskih tovarišev. Bolj kot doslej bo »Gorotana« gledal, da bodo njegove vrste čiste, da sprejema le res značajne tovariše v svojo sredo. »Ne v našem številu, v naši duševni in moralni superiornosti je naša moč.« je dejal poročevalec ob zaključku svojih izjav. — Poročevalec o kmetijsko-nadaljevalnih tečajih na ljudskih šolah je uvodoma izjavil, da je našega žalostnega narodnega položaja dosti krivo pomanjkanje strokovne izobrazbe naše kmetijske mladine. Zato je eno izmed življenjskih vprašanj koroških Slovencev, da organiziramo strokovno izobraževanje te mladine. Podal je nato načrt ustroja kmetijsko nadaljevalnih tečajev ter v debati dodal še razne nasvete glede njih ustanovitve, vodstva in učnih pripomočkov. Obrambnemu odseku »Gorotana« se je poverila naloga, da poskrbi, da pride vprašanje organizacije strokovne izobrazbe kmetijske mladine čimprej v pravi tir in da stopi v to svrhu v dogovor z merodajnimi činitelji. Ko bo to vprašanje načelno rešeno, bo naš šolski program za važno točko bogatejši. Šolski odsek »Gorotana« si je namreč postavil nalogo, da izdeja podroben šolski program v smislu reformnih teženj, nanašajočih se na šolstvo na kmetih, oziraje se pri tem na posebne razmere v posameznih slovenskih deželah. Na več sestankih, posebno na velikonočnem sestanku v Celovcu je preresetaval vprašanje reforme ljudske šole in prišel do povsem pozitivnih zaključkov in načrtov. — Tretji referent, ki je imel nalogo podati sliko in kritiko slovenskih učiteljskih organizacij in njih stanovske politike, je najprej z višjega vidika pojasnil nalogo in pomen stanovskih in strokovnih organizacij v sodobnem političnem življenju, v katerem opazamo očitno tendenco prehajanja težišča politične moči s političnih strank na stanovske, strokovne in druge interesne organizacije, ki postavljajo čimdalje važnejši činitelj politične moči, kakor nam to n. pr. dokazuje sindikalistično gibanje, ter potem osvetlil slovenske učiteljske razmere (posebno na Kranjskem) in prišel do zaključka, da je zgolj zahteva politične zrelosti, da slovensko učiteljstvo stremi po skupni, izvenstrankarski stanovski organizaciji, ki bo edino z uspehom zastopala naše skupne socialne težnje, zabranjevala korupcijo v naših vrstah od strani vladujočih strank, ter šele omogočila ločitev duhov na strogo idejni podlagi brez političnega ozadja in njih organizacijo v posebnih učiteljskih društvih s kulturno smerjo in načelno podlago. Obžaluje, da slov. učiteljstvo nima danes skupne strogo stanovske organizacije na izvenstrankarskem stališču, ki bi ji vsi koroški slovenski učitelji brez načelnih pomislekov lahko pristopili in v kateri bi našli osamljeni, kakor so, krepko oporo. Izrazil se je želja, da se predavanje, ki je globoko zamišljeno, objavi. — Preresetale so se še razne aktualne zadeve, sklenile nekatere resolucije, ki se posljejo načelniku šol, odseka, da potrebno ukrene. Določil se je podroben program za prihodnji sestanek, na katerega se povabijo razni podjanski veljaki in prijatelji slovenskega učiteljstva. Po peturnem posvetovanju je tovariš predsednik zaključil zborovanje, zahvaljujoč referente za njihov trud. Da počastimo na skromen način spomin prof. Pajka, smo zbrali nekaj kronice za obrambna društva.

—k— Naše šolstvo. Da koroško šolstvo, ki bi mu gotovo iskal zamen enakega, v popolni meri vrši svoj namen, kakor mu ga je določil že svoičasni deželni šolski nadzornik Gobanc, češ: utrakvistične šole so najsigurnejše sredstvo za germanizacijo koroških Slovencev, o tem nas je, žal, zadostno poučila vsa minolost, kakor nam to tudi jasno priča dejstvo, da nemški Schulverein ne vzdržuje na Koroškem niti ene privatne šole, zato pa s tem večjo vneto podpira utrakvistične

šole in otroške vrtce v »ogroženih« krajih, nabavlja šolam brezplačno nemške šolske knjižnice, daje nagrade učiteljem, podpore učiteljskim itd. Oglejmo si nekoliko približje številke, ki jih posnemamo iz nemških listov: Glasom teh poročil leta 1912. prispeval je Schulverein za šolska poslopja v Brnci, Grebinju, Bilčovsu, Mariji na Zili, za otroške vrtce v Pliberku, Železni Kapli, Področici, Borovljah, na Bistrici, v Guštanju, na Prevaljah, v Velikovu in St. Rupertu pri Celovcu. Nadalje za učila (mladinske knjižnice) 3848 K, za božičnico na 13 šolah 2265 K, nagrade nemškim in nemškutarskim učiteljem 3540 K; vsega skupaj je izdal Schulverein v tem letu 50.243 K. Ta dejstva nam zadostno ilustrirajo naš demoralizirajoči šolski sistem, ki so ga ustvarili Nemci in ga pod protektoratom vlade vzdržujejo z schulvereinskimi denarjem. Ležeče jim je edino le na tem, da vrši svoj glavni namen — germanizacijo slovenske mladine.

—k— V uradnem listu c. kr. deželne šolskega sveta, »Verordnungsblatt für das Herzogtum Kärnten« so dolgo pisali: »Des Dienstes entsagt hat...«, dokler jih ni opozoril neki slovenski učitelj, da to ni nemško, ampak da se mora glasiti: »Dem Dienste entsagt...« Zdaj pišejo: »Ernannt wurden: Der Lehrer N. in B. zum Lehrer in C.«, tako da se človek ne spozna od samih »in«. Ali gospodje na c. kr. deželni šolskem svetu ne vedo, da je imenovan »der Lehrer in B. zum Lehrer für C.«, ker ni imenovan za staro mesto, ampak za novo?! Slovenci morajo učiti Nemce — nemščine. Toliko let obiskujejo nemške šole, pa ne znajo pravilno svoje jezika, Slovenci pa naj bi se kar brez šol naučili pravilno svojega jezika, češ: saj se otrok doma uči slovenščine! Ali je to logika — kaj ne?!!

—k— Freie Schule — predavanje v Volšperku. V soboto se je vršilo v Volšperku predavanje, ki ga je priredilo društvo »Freie Schule«. Predavanje je bilo razmeroma za ta kraj izredno dobro obiskano. Posebno častno so bili zastopani šolski krogi. Predaval je dr. Bernhard z Dunaja, in sicer o predmetu: »Prosta šola in klerikalizem«. Govornik je v navdušenem govoru poudarjal predvsem splošno šolstvo v Avstriji, pri čemer je omenil, da je Avstrija pod plaščem ustave vendarle policijska in duhovniška država. Čerkev pa ne postavlja nikakih pozitivnih naukov, marveč samo negativne. To je dobro premišljeno in zvičajno. Posebno je poudarjal za razvoj narodov, bodisi duševni kakor materialni, najbolj pogubeno delo redovnikov, posebno jezuitov, ki so prišli že celo med ljudstvom v pregovor: »Hinafski in zvit kot jezuit«. Končno je poudarjal, da morajo biti učitelji popolnoma prosti, da se jim ne sme vsiljevati obene prisiljene metode in da naj uče to, kar lahko zagovarjajo pred svetom in pred svojo pošteno vestjo. Govornik je žel za svoja temeljita izvajanja viharina odobravanja, in videlo se je, da njegova prepričevalna, tako resna in dosledna izvajanja ne ostanejo brez uspeha.

—k— Iz Sovč pri Podkloštru poročajo: Preteklo soboto je šolska mladina iz Rateč na Gorenjskem poletela v našo vas. Izlet so napravili otroci pod vodstvom učiteljstva čez Rateško planino na vrh Petelinjeka (1547). Od tu je lep razgled po Zilski dolini in dolini Drave. Nasproti dviguje svoj greben naš Dobrač. Vidijo se jezera, kakor: Blaško, del Vrbskega in del Osojskega. V Sovčah so imeli odmor in kosilo. Slišali smo narodne in tudi umetne popevke, in milo nam je bilo pri srcu, ko smo pomislili, da v naših šolah ne smejo otroci slovensko niti govoriti, še manj pa peti. Popoldan so odšli na vlak v Podkloštro do Trbiža. Tu so še obiskali teniš Zlice. Lepo je bilo gledati deklice v narodni noši, dečke pa opremljene z gorskimi palicami. Vsi pa so bili odlični z »ravšjem«. Učiteljstvo kranjskih šol pa vabimo, naj čisto prireja izlete s svojo šolsko mladino v tožni Koratan.

—k— Volčja črešnja. V Rožni dolini je jedla petletna hčerka posestnice Pavline Sternatove, Antonija, volčje črešnje, ki jih je našla na kupu, na katerem se je igrala. Dekle je drugi dan zaradi zastrupljenja umrlo.

Splošni vestnik.

† Prof. dr. Karel Glaser je umrl dne 18. t. m. v bolnici v Gradcu, odkoder so

ga prepeljali v Hoče na Štajerskem, kjer so ga pokopali. — Zadnje čase je živel v Hoču, kjer je počival po težkem, nemirnem življenju. Pravega počitka si ni dal niti tu, dasi je bil mož star že do 80 let. Baval se je še vedno s svojimi načrti. Imel je cele kupe rokopisov, prevodov in razprav — ki jih ni mogel spraviti v svet. To mu je težilo njegova stara leta. Zdelo se mu je namreč, da ima mnogo sovražnikov. Dr. K. Glaser je bil izredno priden mož, ki je mnogo študiral. V jezikih in orientalskih študijah bi se z njim težko kdo meril. Imel pa je nesrečo, da se mu nič na svetu ni hotelo posrečiti. Njegove družinske razmere so bile neugodne. V življenju se je kazala nervoza, ki je bila posledica marljivega dela. V mladih letih je deloval kot profesor v Trstu in se je udeleževal tudi društvenega življenja. Zanimal se je za svetovne literature, najbolj ga je zanimal orientalski svet in Shakespeare. — Napisal je več razprav in prevajal Shakespeara. Potem se je lotil pisanja »Zgodovine slovenskega slovstva«. Lahko rečemo, da ni še nihče trpel toliko za kak svoj spis kakor Glaser zaradi tega svojega dela. Res je, da Zgodovina ni popolna — leži pa v njej ogromno truda. — Kritiki so Glasera raztrgali — Glaser pa se je branil, kakor je vedel in znal. Vkljub vsem napakam nam vendar do danes izborna služba njegova Zgodovina in čakali bomo menda še dolgo, preden bodo kritiki boljše napisali. Iz Trsta je šel Glaser za profesorja v Oger. Gradišče, kjer je bila zadnja njegova služba. Dr. Glaser je bil uverjen, da je njegovo delo dobro — zato so ga neuspehi boleli. — V prejšnjih letih je tudi večkrat kaj napisal za naš list. Sploh se je zanimal za gibanje in delovanje naprednega slovenskega učiteljstva. — Bodi mu ohranjen blag spomin tudi v naših vrstah!

Združenje vseh naprednih učiteljskih društev v Avstriji brez razlike narodnosti je dejstvo, ki ima velikanski pomen za bodoči razvoj ljudske šole. Važno je tudi, da se je to zgodilo baš v času, ko se bo ljudska šola reformirala. Da se bo to zgodilo v narodnem in naprednem duhu, to bo največja in najvažnejša naloga imenovane zveze. Zatorej jo moramo pozdravljati vsi narodni in napredni učitelji iz vsega srca. Živela!

Učiteljska beda na Češkem. Iz Dečina poročajo: Koncem šolskega leta je bilo 21 nadomestnih učnih oseb za dobo počitnic odpuščenih in jim je ustavljena plača. Vsega skupaj je v tem okraju zdaj 46 učnih oseb nenameščenih.

Tečaj za uporabo sadja in zelenjadi priredi kranjska kmetijska šola na Grmu od 1. do 5. septembra s sledečimi vzporodom: V ponedeljek 1. septembra od 2. do 4. ure: Pomen konserviranja sadja in zelenjadi. Vzroki pokvarjenja sadja. V torek 2. septembra od 8. do 10. ure dopoldne: Kipenje. Kisanje zelenjadi. Konserviranje zelenjadi v kozarcih in puščah. Od 10. do 12. ure: Praktične vaje. Popoldne od 2. do 4. ure: Naprava meze, moze in zdriza. Od 4. do 6. ure: Praktične vaje v sadni kuhinji. V sredo 3. septembra od 8. do 10. dopoldne: Vlaganje sadja v kozarce (naprava kompota). Shranjevanje sadnih konzerv. Od 10. do 12. ure: Praktične vaje v sadni kuhinji. Popoldne od 2. do 4. ure: Naprava soka iz jagodičevja in drugega sadja. Od 4. do 6. ure: Praktične vaje v sadni kuhinji. V četrtek 4. septembra: Dopoldne od 8. do 10. ure: Sušenje sadja in zelenjadi. Od 10. do 12. ure: Praktične vaje v sušenju. Popoldne od 2. do 4. ure: Obiranje in spravljivanje (shranjevanje) sadja. Vlaganje sadja v zaboje, košarice in sode v svrhu kupčije. Od 4. do 5. ure: Praktične vaje v sadovnjaku in sadni kleti. V petek dne 5. septembra: Dopoldne od 8. do 10. ure: Naprava sadjevca (mošta). Sestava sadja in mošta. Kipenje mošta. Naprava oceta. Od 10. do 12. ure: praktično razkazovanje v vinski kleti. Popoldne od 2. do 4. ure: Ravnanje s sadjem, boleznim sadjevca in ravnanje s pokvarjenim sadjem. Od 4. do 5. ure: Praktične vaje v vinski kleti. — Predavanja od 1. do 4. septembra so namenjena na prvi vrsti našim gospodinjam in dekletam; 4. in 5. pa gospodarjem. Tečaja se je udeležiti vseh 5 dni ali pa tudi samo prve 3 dni ali pa tudi zadnja dva dneva. Ker se sprejme z ozirom na praktične demonstracije le omejeno število udeležencev, se je treba prijaviti do 17. avgusta. Oddalnim in podpora potrebnim udeležencem s Kranjskega, ki za podporo pravočasno po dopisnici prosijo, povrne ravnateljstvo stro-

ške za pot do Novega mesta in za prehrano po 1.50 K na dan. Vendar se izplača podpora le tistim, ki se jim je izrečno dovolila. Priglasilom je pristaviti tudi, katere dneve se misli dotičnik tečaja udeležiti. Prošnje za podporo in priglasila je nasloviti na ravnateljstvo kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu (pošta Kandija, Kranjsko).

Velika skupščina družbe sv. Cirila in Metoda do letos v Domžalah v nedeljo dne 7. septembra. Na predvečer bo zborovanje zaupnikov po § 2. v Ljubljani v »Narodnem domu«. Podružnice naj naznanijo družbini pisarni prav kmalu imena delegatov.

Jugoslovanska akademija za raziskavanje Jadranskega morja. Jugoslovanska akademija v Zagrebu je s pomočjo deželne vlade preskrbela vse potrebno in določila člane za ekspedicijo, ki ima v znanstvene svrhe preiskati Jadransko morje ob hrvaškem primorju. Ekspediciji se je dala na razpolago šolska ladja »Vila Velebita«. Raziskavanje, ki se bo vršilo po enkrat v vsakem letnem času, se začne prvič koncem avgusta letos.

Takemu narodnemu podjetju čast! Tvorica g. Golob na Viču pri Ljubljani, ki izdeluje izborna čistila za kovine in tla, vazelin in kremo za usnje itd., je zopet podarila Družbi sv. Cirila in Metoda 200 K. Imenovano narodno podjetje najtopleje priporočamo slov. trgovcem in zavednemu občinstvu.

Korist družbenih užigalic. Založnik užigalic v korist družbe sv. Cirila in Metoda, g. Iv. Perdan, veletržec v Ljubljani je nakazal naši šolski družbi zopet znatno vsoto 2920 K 20 vin. Družba je prejela v dobi od 1. julija 1912 do 30. junija 1913 od teh užigalic 7820 K 20 vin. Vsak Slovenec, ki ima pravo pamet in slovensko nepokvarjeno srce, more iz tega spoznati vrednost tega narodnega blaga in pospeševati bo vsepovsod razpečevanje in uporabo edinole užigalic v korist Družbe sv. Cirila in Metoda.

Škodljivost visokih peta na črevljih. Bazelski zdravnik dr. Hübscher je nedavno predaval o veliki škodljivosti visokih pet na črevljih, kakor jih sedaj nosijo ženske. Pri nenaravni hoji v takih črevljih morajo mišice celega telesa naporno delovati, o čemer so zlasti škodljivo prizadeti trebušni organi. Velik del nadložnosti, ki jih trpe ženske, je pripisati nošnji visokih peta. Znano je, da hoja v takih črevljih silno hitro utruja in da vojaki v takih črevljih ne bi mogli korakati. Škodljivost visokih peta je mnogostranska in večja, nego se misli.

Na c. kr. umetniški akademiji v Pragi sta bila, kakor čitamo v noticah praških listov, odlikovana med drugimi tudi Slovenca Fran Škof in Mihael Kambič.

Gospodinjite najceneje

ako se poslužujete k pripravi Vašega zajutreka, malice ter večerje zrnati kavi podobnega »pravega :Franca: z kavim mlinčkom«.

In zakaj?

Ker »pravi :Frank«

poseduje blagovonjav okus, ki povzdiga vonjavo zrnate kave ter je pritem vendar najcenejši, ker je najizdatnejši kavin pri-datek.

imp 67/25.645

Špan Josipina,
učiteljeva soproga v Slov. Bistrici 66

svojo trgovino

s pravimi švicarskimi vezeninami, ter s predtiskanimi in pričetimi ročnimi deli za šolo in dom. Vzorci so na razpolago.

Z odličnim spoštovanjem!

Josipina Špan.

V prvi polovici meseca septembra izide tudi letos

Ročni Zapisnik,

ki ga že sestavljam in urejujem. Zato prosim, da mi vsakdo po dopisnici naznani vsako napako, ki jo je opazil v lanskem letniku »Ročnega zapisnika«.

L. JELENC.

Razgled po šolskem svetu.

— Tretji milijon za nemški šulferajn. Predsednik šulferajna dr. Gross je izjavil na zborovanju nemških poslancev, da bo v kratkem nabran tretji milijon za Ross-eggerjev fond. In mi Slovenci?

Raznoterosti.

* Izum ameriškega filantropa. Ameriški filantrop Hemphrey je baje izumil poseben naboj za puško, ki je jako human, ker ne ubije in ne rani, ampak človeka le omami za nekaj časa. V tem naboju je morfin, in ko se dotakne človeka, ta zaspi. Take puške naj bi rabili v vojni!

* Nemški prestolonaslednik-pisatelj. V Stuttgartu je izšlo delo nemškega prestolonaslednika »Deutschland in Waffien« (Nemčija v orožju). Prestolonaslednik se v tem delu zavzema za kolikor mogoče mogočno armado, ki more po njegovem mnenju edino ohraniti mir.

Agitirajte, pridobivajte novih naročnikov za naše liste, ki so:

Učiteljski Tovariš - - -

- - - Popotnik, Zvonček.

Iznova pozivamo vsa okrajna učiteljska društva, naj store svojo dolžnost v polnem obsegu! Vsi na delo!

Uradni razpisi učiteljskih služb.

Št. 2411. Kranjsko.

Na petrazredni deški ljudski šoli v Ribnici se razpisuje v stalno nameščenje nadučiteljsko mesto z zakonitimi prejemki in s pravico do prostega stanovanja.

Vsled razpisa c. kr. dež. šol. sveta z dne 14. marca 1913, št. 630, se pripominja, da so veljavne tudi že na podlagi tuoradnega razpisa z dne 29. oktobra 1912, št. 3833, vložene prošnje ter da imajo pri enakih razmerah, prednost prosilci, ki so usposobljeni za pouk na obrtnih nadaljevalnih šolah.

Prosilci, ki v kranjski javni šolski službi še niso stalno nameščeni, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno fizično sposobnost za šolsko službo.

Pravilno opremljene prošnje naj se službenim potom tuoradno predlože do 25. avgusta 1913.

C. kr. okrajni šolski svet v Kočevju, dne 18. julija 1913.

Zahvala

za vso ljubezen, izkazano predragemu soprogu, oziroma očetu, gospodu

Jakobu Pretnarju,

mestnemu učitelju,

ob njegovi bolezni in smrti, kakor tudi za vse presrčne dokaze blagega sočutja od strani prijateljev in znancev ob tej veliki nesreči. Zahvala preč. duhovščini in slavnemu Sokolu I. za zadnje spremstvo, dalje gg. pevcem za krasno petje, g. Luki Jelencu za toli iskreno nagrobno besedo. Zahvala zastopnikom dež. šol. sveta gg. dvor. svetnikoma Hubadu in Levcu, zastopnikom mest. šol. sveta g. magistr. svetniku E. Lahu in g. Režku, g. okr. nadzorniku Gaberščeku, g. dež. poslancu Ganglu in g. šolskemu vodji Dimniku, — vsem zastopnikom učiteljskih društev in organizacij ter »Učiteljske tiskarne« za njih navzočnost pri pogrebu ljubljenega rajnega. Zahvala darovalcem krasnih vencev — zahvala vsem, ki so nam z besedo in z dejanjem tešili bridko žalost.

Ljubljana, dne 21. julija 1913.

Rodovina Pretnarjeva.

Štev.: 2012.—13.

Razpis

učiteljskih mest v definitivno nameščenje v sežanskem okraju.

1. Mesto nadučitelja na dvorazredni ljudski šoli na Repentabru.

2. Mesto učitelja-voditelja na jednorazrednih šolah na Barki, v Branici, v Lipi, na Škofljem in v Stomažu.

3. Mesto učiteljice na večrazredni šoli v Divači, Kostanjevici, Nabrežini in na Repentabru.

Službeni prejemki so določeni v deželnem zakonu od dne 14. januarja 1906. 1. dež. zak. in uk. št. 10. Za mesta navedena pod zap. št. 1. in 2. zavrača se na določbo § 48, 2. odst. drž. šol. zak. od dne 2. maja 1883 drž. zak. št. 53.

Pravilno opremljene prošnje morajo se predložiti službenim potom podpisanemu okrajnemu šolskemu svetu v dobi 4 (štirih) tednov po oglasu razpisa v uradnem časopisu »Osservatore Triestino«.

Nezadostno opremljene in po določenem roku vložene prošnje se zavrnejo.

C. kr. okrajni šolski svet Sežana,

dne 17. julija 1913.

Predsednik:

Lasič m. p.

Največja slovenska hranilnica!

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana Prešernova ulica št. 3 Ljubljana

je imela koncem leta 1912 660 milijonov kron denarnega prometa, 42 milijonov kron vlog in 1 milijon 330 tisoč kron rezervnega zaklada. Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje po

4 ¹/₂ %

brez odbitka. Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo c. kr. deželne vlade. — Hranilnica posoja na zemljišča in poslopja proti 5 ¹/₄ % obrestim in najmanj ³/₄ % amortizacije. Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Posoja tudi na menice in vrednostne papirje.

Prvo splošno uradniško društvo

avstro-ogrske monarhije

na Dunaju, I., Wipplingerstrasse št. 25.

je ena največjih in najstarejših zavarovalnic za življen v monarhiji in izvršuje zavarovanja za življenje in rente v vseh kombinacijah.

Za izboljšanje gospodarstvenega stanja, za preskrbljenost prihodnosti navezano je posebno učiteljstvo na samopomoč potom zavarovanja življenja; ugodnosti, ki jih nudi v tem obziru Uradniško društvo, pa tudi humanitnemu delovanju namenjene uprave Uradniškega društva kažejo učitelju, da mu je najboljše, če se oklene Uradniškega društva. Iz pravega spoznanja teh ugodnosti pridružila so se

največja učiteljska društva

Avstro-ogrske Uradniškemu društvu.

Silno ugodni zavarovalni pogoji. Nizke premije. Izplačevanje nemudoma in brez odbitka.

Garancijsko premoženje koncem I. 1912 84 milijonov kron

Stanje zavarovanj koncem I. 1912 222 milijonov kron

Izplačanih zavarovanj do konca I. 1912 121 milijonov kron

Pojasnila daje brezplačno in, ne da bi vprašalec prevzel kake obveznosti

Glavni zastop uradniškega društva

za Štajersko, Koroško in Kranjsko v Gradcu, Radetzkystrasse 10.

ške za pot do Novega mesta in za prehrano po 1.50 K na dan. Vendar se izplača podpora le tistim, ki se jim je izrečno dovolila. Priglasilom je pristaviti tudi, katere dneve se misli dotičnik tečaja udeležiti. Prošnje za podporo in priglasila je nasloviti na ravnateljstvo kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu (pošta Kandija, Kranjsko).

Velika skupščina družbe sv. Cirila in Metoda do letos v Domžalah v nedeljo dne 7. septembra. Na predvečer bo zborovanje zaupnikov po § 2. v Ljubljani v »Narodnem domu«. Podružnice naj naznanijo družbini pisarni prav kmalu imena delegatov.

Jugoslovanska akademija za raziskavanje Jadranskega morja. Jugoslovanska akademija v Zagrebu je s pomočjo deželne vlade preskrbela vse potrebno in določila člane za ekspedicijo, ki ima v znanstvene svrhe preiskati Jadransko morje ob hrvaškem primorju. Ekspediciji se je dala na razpolago šolska ladja »Vila Velebita«. Raziskavanje, ki se bo vršilo po enkrat v vsakem letnem času, se začne prvič koncem avgusta letos.

Takemu narodnemu podjetju čast! Tvorica g. Golob na Viču pri Ljubljani, ki izdeluje izborna čistila za kovine in tla, vazelin in kremo za usnje itd., je zopet podarila Družbi sv. Cirila in Metoda 200 K. Imenovano narodno podjetje najtopleje priporočamo slov. trgovcem in zavednemu občinstvu.

Korist družbenih užigalic. Založnik užigalic v korist družbe sv. Cirila in Metoda, g. Iv. Perdan, veletržec v Ljubljani je nakazal naši šolski družbi zopet znatno vsoto 2920 K 20 vin. Družba je prejela v dobi od 1. julija 1912 do 30. junija 1913 od teh užigalic 7820 K 20 vin. Vsak Slovenec, ki ima pravo pamet in slovensko nepokvarjeno srce, more iz tega spoznati vrednost tega narodnega blaga in pospeševati bo vsepovsod razpečevanje in uporabo edinole užigalic v korist Družbe sv. Cirila in Metoda.

Škodljivost visokih peta na črevljih. Bazelski zdravnik dr. Hübscher je nedavno predaval o veliki škodljivosti visokih pet na črevljih, kakor jih sedaj nosijo ženske. Pri nenaravni hoji v takih črevljih morajo mišice celega telesa naporno delovati, o čemer so zlasti škodljivo prizadeti trebušni organi. Velik del nadložnosti, ki jih trpe ženske, je pripisati nošnji visokih peta. Znano je, da hoja v takih črevljih silno hitro utruja in da vojaki v takih črevljih ne bi mogli korakati. Škodljivost visokih peta je mnogostranska in večja, nego se misli.

Na c. kr. umetniški akademiji v Pragi sta bila, kakor čitamo v noticah praških listov, odlikovana med drugimi tudi Slovenca Fran Škof in Mihael Kambič.

Gospodinjite najceneje

ako se poslužujete k pripravi Vašega zajutreka, malice ter večerje zrnati kavi podobnega „pravega :Franca: z kavim mlinčkom“.

In zakaj?

Ker „pravi :Frank“

poseduje blagovonjav okus, ki povzdiga vonjavo zrnate kave ter je pritem vendar najcenejši, ker je najizdatnejši kavin pri-datek.

imp 67/25.645

Špan Josipina,
učiteljeva soproga v Slov. Bistrici 66

svojo trgovino

s pravimi švicarskimi vezeninami, ter s predtiskanimi in pričetimi ročnimi deli za šolo in dom. Vzorci so na razpolago.

Z odličnim spoštovanjem!

Josipina Špan.

V prvi polovici meseca septembra izide tudi letos

Ročni Zapisnik,

ki ga že sestavljam in urejujem. Zato prosim, da mi vsakdo po dopisnici naznani vsako napako, ki jo je opazil v lanskem letniku »Ročnega zapisnika«.

L. JELENC.

Razgled po šolskem svetu.

— Tretji milijon za nemški šulferajn. Predsednik šulferajna dr. Gross je izjavil na zborovanju nemških poslancev, da bo v kratkem nabran tretji milijon za Ross-eggerjev fond. In mi Slovenci?

Raznoterosti.

* Izum ameriškega filantropa. Ameriški filantrop Hemphrey je baje izumil poseben naboj za puško, ki je jako human, ker ne ubije in ne rani, ampak človeka le omami za nekaj časa. V tem naboju je morfin, in ko se dotakne človeka, ta zaspi. Take puške naj bi rabili v vojni!

* Nemški prestolonaslednik-pisatelj. V Stuttgartu je izšlo delo nemškega prestolonaslednika »Deutschland in Waffien« (Nemčija v orožju). Prestolonaslednik se v tem delu zavzema za kolikor mogoče mogočno armado, ki more po njegovem mnenju edino ohraniti mir.

Agitirajte, pridobivajte novih naročnikov za naše liste, ki so:

Učiteljski Tovariš - - -

- - - Popotnik, Zvonček.

Iznova pozivamo vsa okrajna učiteljska društva, naj store svojo dolžnost v polnem obsegu! Vsi na delo!

Uradni razpisi učiteljskih služb.
Št. 2411. Kranjsko.

Na petrazredni deški ljudski šoli v Ribnici se razpisuje v stalno nameščenje nadučiteljsko mesto z zakonitimi prejemki in s pravico do prostega stanovanja.

Vsled razpisa c. kr. dež. šol. sveta z dne 14. marca 1913, št. 630, se pripominja, da so veljavne tudi že na podlagi tuoradnega razpisa z dne 29. oktobra 1912, št. 3833, vložene prošnje ter da imajo pri enakih razmerah, prednost prosilci, ki so usposobljeni za pouk na obrtnih nadaljevalnih šolah.

Prosilci, ki v kranjski javni šolski službi še niso stalno nameščeni, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno fizično sposobnost za šolsko službo.

Pravilno opremljene prošnje naj se službenim potom tuoradno predlože do 25. avgusta 1913.

C. kr. okrajni šolski svet v Kočevju, dne 18. julija 1913.

Zahvala

za vso ljubezen, izkazano predragemu soprogu, oziroma očetu, gospodu

Jakobu Pretnarju,

mestnemu učitelju,

ob njegovi bolezni in smrti, kakor tudi za vse presrčne dokaze blagega sočutja od strani prijateljev in znancev ob tej veliki nesreči. Zahvala preč. duhovščini in slavnemu Sokolu I. za zadnje spremstvo, dalje gg. pevcem za krasno petje, g. Luki Jelencu za toli iskreno nagrobno besedo. Zahvala zastopnikom dež. šol. sveta gg. dvor. svetnikoma Hubadu in Levcu, zastopnikom mest. šol. sveta g. magistr. svetniku E. Lahu in g. Režku, g. okr. nadzorniku Gaberščeku, g. dež. poslancu Ganglu in g. šolskemu vodji Dimniku, — vsem zastopnikom učiteljskih društev in organizacij ter »Učiteljske tiskarne« za njih navzočnost pri pogrebu ljubljenskega rajnega. Zahvala darovalcem krasnih vencev — zahvala vsem, ki so nam z besedo in z dejanjem tešili bridko žalost.

Ljubljana, dne 21. julija 1913.

Rodovina Pretnarjeva.

Štev.: 2012.—13.

Razpis

učiteljskih mest v definitivno nameščenje v sežanskem okraju.

1. Mesto nadučitelja na dvorazredni ljudski šoli na Repentabru.

2. Mesto učitelja-voditelja na jednorazrednih šolah na Barki, v Branici, v Lipi, na Škofljem in v Stomažu.

3. Mesto učiteljice na večrazredni šoli v Divači, Kostanjevici, Nabrežini in na Repentabru.

Službeni prejemki so določeni v deželnem zakonu od dne 14. januarja 1906. 1. dež. zak. in uk. št. 10. Za mesta navedena pod zap. št. 1. in 2. zavrača se na določbo § 48, 2. odst. drž. šol. zak. od dne 2. maja 1883 drž. zak. št. 53.

Pravilno opremljene prošnje morajo se predložiti službenim potom podpisanemu okrajnemu šolskemu svetu v dobi 4 (štirih) tednov po oglasu razpisa v uradnem časopisu »Osservatore Triestino«.

Nezadostno opremljene in po določenem roku vložene prošnje se zavrnejo.

C. kr. okrajni šolski svet Sežana,
dne 17. julija 1913.

Predsednik:

Lasič m. p.

Največja slovenska hranilnica!

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana Prešernova ulica št. 3 Ljubljana

je imela koncem leta 1912 660 milijonov kron denarnega prometa, 42 milijonov kron vlog in 1 milijon 330 tisoč kron rezervnega zaklada. Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje po

4 1/2 %

brez odbitka. Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo c. kr. deželne vlade. — Hranilnica posoja na zemljišča in poslopja proti 5 1/4 % obrestim in najmanj 3/4 % amortizacije. Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Posoja tudi na menice in vrednostne papirje.

Prvo splošno uradniško društvo

avstro-ogrske monarhije

na Dunaju, I., Wipplingerstrasse št. 25.

je ena največjih in najstarejših zavarovalnic za življen v monarhiji in izvršuje zavarovanja za življenje in rente v vseh kombinacijah.

Za izboljšanje gospodarstvenega stanja, za preskrbljenost prihodnosti navezano je posebno učiteljstvo na samopomoč potom zavarovanja življenja; ugodnosti, ki jih nudi v tem obziru Uradniško društvo, pa tudi humanitetnemu delovanju namenjene uprave Uradniškega društva kažejo učitelju, da mu je najboljše, če se oklene Uradniškega društva. Iz pravega spoznanja teh ugodnosti pridružila so se

največja učiteljska društva

Avstro-ogrske Uradniškemu društvu.

Silno ugodni zavarovalni pogoji. Nizke premije. Izplačevanje nemudoma in brez odbitka.

Garancijsko premoženje koncem I. 1912 84 milijonov kron

Stanje zavarovanj koncem I. 1912 222 milijonov kron

Izplačanih zavarovanj do konca I. 1912 121 milijonov kron

Pojasnila daje brezplačno in, ne da bi vprašalec prevzel kake obveznosti

Glavni zastop uradniškega društva

za Štajersko, Koroško in Kranjsko v Gradcu, Radetzkystrasse 10.